

SANAYİDE YENİ STRATEJİ ÇİZİLDİ

Türkiye'nin 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi açıklandı. Yüksek Teknoloji ve İnovasyon, Dijital Dönüşüm ve Sanayi Hamlesi, Girişimcilik, Beşeri Sermaye ve Altyapı olmak üzere beş ana bileşen ve 23 alt politika belirlendi. İmalat sanayisi ihracatında orta-yüksek ve yüksek teknolojili ürünlerin payının yüzde 50'ye çıkarılması hedefleniyor.

%21

PAY

2023 yılında sanayinin
GSYH içindeki
payı yüzde 21'e
yükseltilecek.

210

MİLYAR DOLAR

2018'de 158,8 milyar
dolar olan imalat
sanayii ihracatı 210
milyar dolara çıkacak.

200

BİN

Araştırmacı sayısı
112 binden 200 bine
çıkartılacak.

23

ADET

Küresel Ar-Ge liderliği
olarak tanımlanan
2500 firma içinde dört
olan Türk şirketi sayısı
23'e yükseltilecek.

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi / Fotoğraf Arşivi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde Yüksek Teknoloji ve İnovasyon, Dijital Dönüşüm ve Sanayi Hamlesi, Girişimcilik, Beşeri Sermaye ve Altyapı olmak üzere beş ana bileşen (eksen) ve 23 alt politika belirlendi. Belgede somut hedefler de konuldu.

Tanıtım toplantısına, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Savunma Sanayii Başkanı İsmail Demir, KOSGEB Başkanı Cevahir Uzkurt, Ankara Valisi Vasip Şahin ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir ile sanayiciler ve iş dünyası temsilcileri de katıldı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, strateji belgesini Makine Kimya Endüstrisi Kurumu (MKE) Sanayi ve Teknoloji Müzesi'nde açıkladı.

Vizyonun ismi "Milli Teknoloji Hamlesi"

Bakan Varank, stratejinin vizyonunu açıklarken, Sanayi 4.0 ve sayısal dönüşümün bütün ülkeler tarafından çeşitli adlar altında stratejilere bağlandığını hatırlatarak, "Biz bu dönemin paradigma değişimlerini, sürdürülebilir ekonomik kalkınma ve toplumsal refah artışı için bir fırsat olarak görüyoruz. Bu dönüşüm sürecinde aktif rol almayı ve yeni teknolojilerin pazarı değil üreticisi olmayı hedefliyoruz. İşte bu vizyonumuza da Milli Teknoloji Hamlesi diyoruz. Milli Teknoloji Hamlesi'yle ülkemizin küresel rekabet gücünü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığını güçlendirecek, sanayide katma değerli üretimi geliştirecek ve kritik teknolojilerde atılım sağlayacağız" diye konuştu. Bakan

Varank, süreçte savunma sanayiinin örnek alınmasını istedi.

Somut hedefler

Bakan Varank, strateji belgesi çerçevesinde bazı somut hedefler de konulduğunu açıkladı. Buna göre, 2023 yılında, son 10 yılda yüzde 16,5 olan sanayinin GSYH içindeki payı yüzde 21'e yükseltilecek. 2018'de 158,8 milyar dolar olan imalat sanayii ihracatı 210 milyar dolara çıkacak. İmalat sanayii ihracatındaki orta yüksek ve yüksek teknolojinin payı 36,4 ve 3,2'den, yüzde 44,2 ve yüzde 5,8 paya çıkarılacak.

Ar-Ge harcamalarının payı GSYH'nin yüzde 1,8'ine yükseltilecek. Araştırmacı sayısı 112 binden 200 bine yükseltilecek. Küresel Ar-Ge liderliği olarak tanımlanan 2500 firma içinde dört olan Türk şirketi

Yerli üretimde öncelikli ürün listesi yayımlandı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı verilmesi kapsamında öncelikli ürün listesini belirledi.

Öncelikli ürün listesi ile Türkiye'de katma değerli üretimin artırılması hedefine yönelik olarak, 11. Kalkınma Planı'nda belirlenmiş olan orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyesindeki odak sektörlerde, yerli üretimin sağlanması veya üretim kapasitesinin artırılması için öncelik verilecek ürünlerin belirlenmesi amaçlanıyor.

Bu kapsamda, orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyine sahip sektörler olan "Kimya", "Eczacılık ile Tıbbi ve Dişçilikle İlgili Araç Gereçler İmalatı", "Bilgisayar, Elektronik ve Optik", "Elektrikli Teçhizat", "Makine", "Ulaşım Araçları" sektörlerinde yer alan veya bu altı sektörün gelişimi için kritik önemi olan diğer sektörlerden seçilen ürünler, Resmi Gazete'de ilan edilecek. Bu listelerdeki ürünlerin yerli üretimi desteklenecek.

Listeler, dış ticaret verileri, küresel rekabet koşulları, yerel ve küresel talep trendi, yurt içi üretim yetkinliği ve kapasitesi, sektörel ve sektörler arası teknolojik gelişime katkı gibi kriterler dikkate alınarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenecek.

Ürünler, sektör özelindeki dinamikler de dikkate alınarak, farklı seviyelerde ürün kodları, ürün nitelikleri veya kullanılan teknolojiler şeklinde tanımlanabilecek.

Listede hangi ürünler var?

Resmî Gazete'de yayımlanan öncelikli ürün listesi tebliğine göre makine sektörüne ilişkin öncelikli ürün listesi kapsamında; dizel ve yarı dizel motorlar, pnömatrik güç motorları, kompresörler, klima aksam ve parçaları, eşanjörler, yağ ve yakıt filtreleri, arıtma cihazları, dolum makinaları, forklift ve yük arabaları, asansörler, yükleyiciler ile kağıt-karton kesme makineleri gibi ürünler yer alıyor. Otomatik üniteli dikiş makineleri, metal işleme merkezleri, yatay torna tezgahları, her türlü elektro-mekanik, elle kullanılan matkap ve testereler, sinai robotları da listede yer alırken, "yenilikçi teknoloji alanına göre ürünler", "robotik ve otomasyon sistem bileşenleri", "üç boyutlu yazıcılar", "eklemeli imalat makineleri" ve "ileri döküm teknolojileri" başlıkları altında ürünler listede bulunuyor.

sayısı 23'e yükseltilecek. Yazılımcı sayısı 140 binden 500 binin üstüne çıkarılacak. Teknoloji tabanlı yatırım büyüklüğü 2018'deki 60 milyon dolar seviyesinden, 2023 yılında yıllık 5 milyar TL'ye yükseltilecek. 2023 yılında küresel teknolojik marka olmuş, akıllı otomobil vb. "yıkıcı teknolojiler" alanında hizmet ve ürün olarak 23 akıllı ürün üretilmesi hedefi konuldu.

2023'e kadar 10 "Turcorn" hedefi

Bakan Varank, teknoloji-yazılım geliştirmeye başlayan ve şirket değeri 1 milyar doları aşan girişimlere "Unicorn" (Tek boyuzlu mitolojik at) adı verildiğini, Türkiye'den henüz bir "unicorn" girişim ortaya çıkmadığını hatırlatarak, bu alanda da bir hedef koyduklarını kaydetti. Bakan Varank,

"Dünyada 300'e yakın unicorn bulunuyor. Ülkemizden de unicornlar çıksın, başarılarıyla adlarından söz ettirsin, hatta bunlara da Turcorn denilsin istiyoruz. Bu kapsamda 2023'e kadar en az 10 Turcorn hedefimiz var" diye konuştu.

Bileşenler ve eylemler

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Strateji Belgesi'ndeki bileşenler ve eylemlere yönelik şu bilgileri verdi:

» Yüksek teknoloji ve inovasyon:

Teknolojik yetkinlik ve sektörel yol haritası belirlenecek. Sektörel yol haritasında ekosistemler dikkate alınacak; havacılık ve uzay, kimya ve ilaç, motorlu kara taşıtları, deniz taşıtları, raylı sistemler, makine, yarı iletkenler, elektronik-elektrik, yazılım, savunma sektörleri incelenecek. Ar-Ge'den ticarileşmeye kadar bütün süreç kapsanacak. Hazırlık aşamasında üniversiteler, STK'lar ve girişimcilerle birlikte çalışılacak. Yetkinlik ve kaynakların yüksek olduğu alanlara odaklanılarak hızlı sonuç alınacak. Öncelikli sektörlerden, kimya ve ilaç, ulaşım araçları, makine, bilgisayar, elektronik, optik, elektrikli teçhizat sektörlerinin ihtiyacı olan stratejik malzemeler belirlenecek, kaynak planlaması yapılarak bu ürünlerin üretilmesi için üniversite ve mükemmeliyet merkezleriyle birlikte çalışılacak. Araştırma altyapısı analizi yapılacak ve merkezi olarak yönetilecek. Üniversiteler, OSB'ler ve TGB'lerde bulunan makine, teçhizat, laboratuvar ve test ekipmanlarının envanteri çıkarılacak. Kamu bu alandaki şirketlere altın hisse ile ortak olabilecek. Kamu fonlarıyla desteklenen ve stratejik görülen girişimlerin fikri sinai haklarının Türkiye'de kalması için önlemler alınacak.

» Dijital dönüşüm ve sanayi hamlesi:

Rekabet öncesi işbirliği, teşvik sistemi, sanayinin finansmanını kapsayan bütüncül bir yaklaşımla süreç yönetilecek. Türkiye'ye özgü, "Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Merkezleri" kurulacak. Bu merkezlerde kamu ve özel sektör, hatta yabancı yatırımcı birlikte çalışacak. KOBİ'lerin e-ticareti geliştirilecek. Savunma ve havacılık, elektrikli otomobil, petrokimya, iletişim teknolojileri alanlarında kümeler desteklenecek.

» Teşvik sistemi basitleştirilecek:

OSB ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin ihtisaslaşmış fon kurmasına imkan sağlanacak.

» Girişimcilik: Erken dönem girişimciler için vergisiz ya da kolay vergili bir dönem planlanıyor. Türkiye Girişim Ekosistemi Platformu ve internet sitesi kurulacak. Girişimcilere yanında, yatırımcılar da kullanabilecek. Yurt dışından gelen girişimciler için "hoş geldin paketi ve girişimci vizesi" gibi teşvik edici düzenlemeler yapılacak. Derin teknoloji tabanlı girişimler öncelikli olacak. Girişim fonlama yöntemlerinden melek yatırımcı, kitlesel fonlama gibi araçlar geliştirilecek.

» Teknoloji tedarikçileri ve alıcıları bir araya getirilecek: Bu alanda SİP ve kamu alım garantileri kullanılabilir. Teknoloji tedarikçisi şirketlerin envanteri çıkarılacak.

» Beşeri sermayenin dönüşümü:

İnsan kaynağı geliştirilmesi önceliklendirilecek. Veri analitiği ve veri okur-yazarlığı eğitimleri verilecek. Dijital Teknoloji Uzmanı ve Dijital Teknoloji Yöneticisi gibi yetkinlikleri gösteren dijital rozet uygulaması başlatılacak. MEB ile birlikte teknolojik eğitim müfredatı belirlenecek. Endüstriyel tasarım ve yazılım teknolojileri müfredata eklenecek. Meslek yüksekokulu ve meslek lisesi öğrencilerini sanayi ve teknoloji alanlarında kariyer yapmaya özendirilecek modeller oluşturulacak. Bu okullardan mezun olanların, kendi alanlarında çalışmasını desteklemek için teşvik ve vergi indirimleri gibi mekanizmalar geliştirilecek.

» Gençlere yönelik 100 Deneyap teknoloji atölyesinde beş yılda yaklaşık 50 bin gence eğitim verilecek.

» Açık Kaynak Platformu kurularak açık kaynaklı yazılımların kullanılması, geliştirilmesi ve böylece yazılım maliyetlerinin düşürülmesi planlanıyor:

Kamu açık kaynak yazılımlara geçmek için bir yol haritası oluşturacak. Yeni bir yazılım eğitim modeli hazırlanacak.

» Altyapı hazırlığı: Arabalardan büyük sistemlere kadar sürekli olarak veri akışı-iletişimi arttığı için veri iletişimi altyapısı güçlendirilecek, hızı artırılacak. Açık veri reformu hayata geçirilecek. Yapay Zeka Enstitüsü kurularak büyük verinin ekonomik değere dönüşmesi için girişim başlatılacak. Türkiye'de yerleşik bulut bileşim sistemi altyapısı oluşturulacak. Siber güvenlik geliştirilecek. Ulusal blokzincir altyapısı geliştirilecek. Enerji ve lojistik alanlarında düzenleme yapılacak.

Bu arada Bakan Varank, Strateji Belgesi'ni açıklamak üzere düzenlediği basın toplantısında, Resmi Gazete'de yayımlanan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi programına yönelik bilgi de verdi. Buna göre, belirlenen öncelikli ürünler listesindeki ürünler, Ar-Ge, Ür-Ge, yatırım, pazarlama ve ihracat olmak üzere uçtan uca desteklenecek. Program, alıcıların da desteklenmesini içeriyor. Üretim yatırımları stratejik yatırım teşviki kapsamında olacak, yatırım tutarı 50 milyon TL'yi geçerse proje bazlı teşvik sistemine alınacak. Projelerde belirleyici ölçüt, katma değer olacak. Teşvik süreci tek pencereden yürütülecek. Ürünleri kamu da kullanıyorsa alım garantisi ve Sanayi İşbirliği Programı da uygulanabilecek.

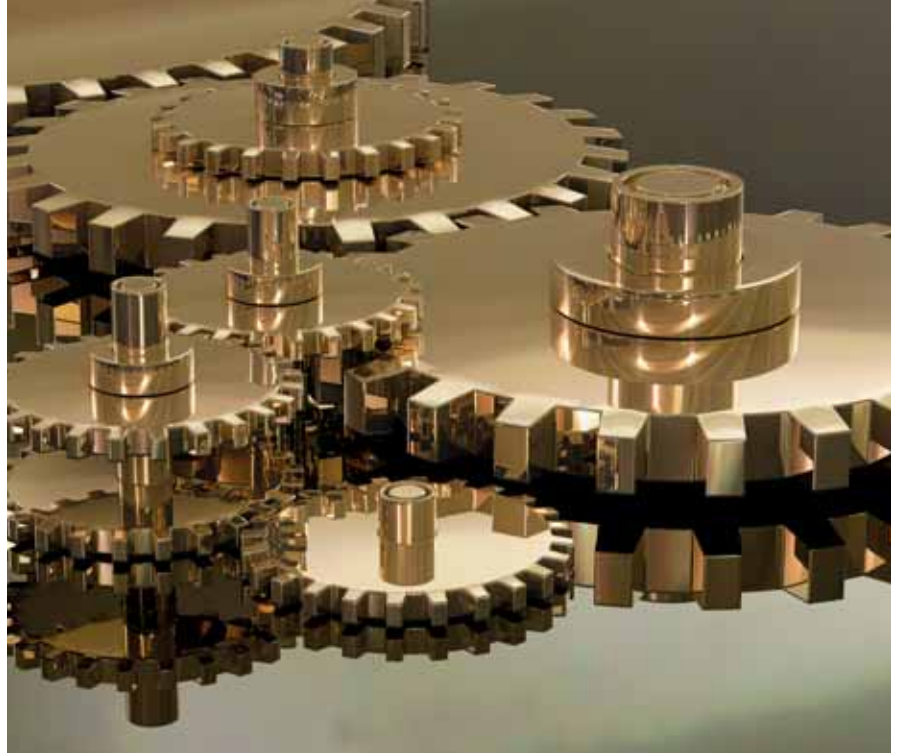
Bakan Varank, ilk uygulama için pilot olarak makine sektörünün seçildiğini hatırlatarak, Ekim ayında bu sektörde bir çağrıya çıkılacağını açıkladı.

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı

Diğer yandan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı verilmesine ilişkin karar çerçevesinde, orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerdeki katma değeri yüksek ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünlerin üretimini artırmaya yönelik olarak yürütülecek Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nın uygulama esaslarını belirledi.

Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren tebliğde, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nın Türkiye için kritik öneme sahip ve gelecek potansiyeli yüksek ürünlerin ülke içinde üretim kapasitesinin geliştirilmesi hedeflendiği kaydedildi.

Tebliğe göre Bakanlık tarafından ithalat bağımlılığının azaltılması, rekabet yoğunlaşması, küresel talebin gelişim trendi, gelecek potansiyeli gibi çeşitli kriterler göz önünde bulundurularak belirlenen Öncelikli Ürün Listesine yönelik olarak Bakanlık tarafından sağlanan yatırım teşvikleri ile KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından sağlanan proje desteklerinin tek pencere mekanizması ile sunulacak. Destek başvurusu yapılan yatırım projelerini değerlendirmek, desteklenmesine dair karar almak ve projelerin destek sürecini izlemek ve izleme sürecinde karar almak üzere bir komite oluşturulacak. Komite, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında üç, KOSGEB ve TÜBİTAK'tan bir üye olmak üzere beş üyeden oluşacak. Amacına uygun yatırım projeleri

için Ar-Ge, ticarileşme, yatırım ve üretim süreçlerinden ilgili proje başvurusu kapsamında komite tarafından gerekli ve uygun görülenlerin tamamını kapsayacak şekilde uçtan uca destek sağlanacak.

Desteklerden yararlanacak yatırımcı ne yapmalı?

Program kapsamında başvurusu kabul edilen projeler için Komite tarafından beş kişilik proje komisyonları oluşturulacak.

Desteklerden yararlanacak yatırımcının, bir veya daha fazla proje paydaşı ile işbirliği yapması ve proje paydaşının, üretilecek ürün hakkında teknik yönlendirme kapasitesi ve satın alma talebine sahip olması gerekiyor.

Öncelikli Ürün Listesi, OECD'nin tanımına göre orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerdeki ürünler ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünler arasından, dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak Bakanlık tarafından tebliğle belirlenecek ve gerektiğinde revize edilebilecek. Yürürlükte olan Öncelikli Ürün Listesi ayrıca Program Portalı'nda yayımlanacak.

Programa sadece Türkiye'de yerleşik sermaye şirketleri başvurabilecek. Bakanlık,

öncelikli ürün listesindeki ürünlere yönelik olarak duyuru yapmak suretiyle çağrıda bulunacak. Program kapsamında desteklenecek yatırımlarda, çağrı duyurusunda yer alan ürünlere yönelik olma ve çağrı duyurusunda belirlenen proje kapsamında yapılması öngörülen toplam harcamaların tutarından oluşan asgari proje tutarını karşılama koşulu aranacak. Yatırımcı firmanın temel kriterleri sağlayıp sağlamadığı program yönetim ofisi tarafından belirlenecek. Temel kriterleri sağladığı tespit edilen firma kesin başvuru yapmaya davet edilecek. Her bir proje başvurusu için proje fizibilitesi sunulması zorunlu olacak.

Desteklenmesine karar verilen projeler; ilgili TÜBİTAK destek programı çerçevesinde TÜBİTAK tarafından, KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı kapsamında KOSGEB tarafından, ilgili karar hükümleri çerçevesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından sağlanan desteklerden yararlandırılabilir. Gerekli koşulları sağlayan ve nitelikleri ve destek ihtiyaçlarına istinaden uygun bulunanlar, Cumhurbaşkanı onayına sunulacak ve Cumhurbaşkanı tarafından desteklenmesi uygun bulunan yatırım projeleri için Cumhurbaşkanı kararı yayımlanacak.

Türkiye'nin
Üretim Üssü
Kayseri

www.kayso.org.tr

kayserisanayiodasi

kayseriso

kayseriso